

Dracht scannen op tweelingen

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het aantal tweelingdrachten toeneemt, vooral bij Holstein-koeien waar uit bijna vijf procent van alle drachten een tweeling wordt geboren. Zaken die van invloed kunnen zijn op het ontstaan van een tweelingdracht zijn het seizoen, het aantal lactaties, de melkproductie, voortplantingsstoornissen voorafgaande aan de dracht en de genetische aanleg.

In de maanden augustus, september en oktober is uit wetenschappelijk onderzoek gebleken dat er meer tweelingdrachten voorkomen. Dit heeft vermoedelijk te maken met de afnemende daglengtes en het bijvoederen op stal door de mindere beschikbaarheid van vers gras.

Wat betreft het aantal lactaties, blijkt uit onderzoek dat een tweelingdracht bij een tweede-lactatie-koe stijgt met factor 3,4 en met factor 5,6 voor derde-kalfs-koeien ten opzichte van de kans op tweelingdracht bij een vaars. Ook hoogproductieve koeien (> 40kg/dag) hebben een grotere kans op een tweelingdracht. De verklaring hiervoor is dat er bij hoogproductieve koeien een hogere bloedtoevoer naar de lever is. Hierdoor worden steroïden hormonen zoals oestrogenen en progesteron sneller afgebroken. Daar oestrogenen zorgen voor een rem op de ontwikkeling van nieuwe eicellen, zal bij een verhoogde afbraak van dit hormoon de rem dus wegvallen en er meer eicellen door ontwikkelen en ovuleren. Voortplanting stoornissen zoals cystes en anoestrus verhogen tevens de kans op een tweelingdracht. Tot slot werd er in de literatuur ook aangetoond dat tweelingdracht voor een deel erfelijk bepaald is.

Zoals bekend heeft een tweelingdracht altijd meer kans op complicaties bij zowel de koe als de kalfjes. Zo is er meer risico op vruchtresorptie in de vroege dracht, verwerpen later in de dracht en geboortecomplicaties. Ook staan de koeien vaker aan de nageboorte, hebben de koeien meer kans op een baarmoederontsteking, hebben ze vaker metabole stoornissen zoals kalfziekte of slepende melkziekte en starten ze moeilijker op. De kalfjes worden vaker doodgeboren, zijn zwakker door vroeggeboorte of onvruchtbaar door het ontstaan van een kween (tweelingdracht van stier- en vaarskalf).

Helaas kan er preventief weinig gedaan worden om tweelingdrachten te voorkomen. Als u weet dat een koe een tweelingdracht heeft kunt u hier wel op anticiperen. Omdat koeien met een tweelingdracht 6 tot 10 dagen eerder kalven is het belangrijk om deze koeien 7 dagen eerder droog te zetten. Indien er twee droogstandsgroepen zijn, moet een koe met een tweelingdracht eerder worden verplaatst naar de close-up groep, eventueel al bij droogzetten. Dit is afhankelijk van haar conditie. Enerzijds heeft ze een hogere energiebehoefte en anderzijds een lagere droge stof opname door het wegdrukken van de pens door de twee kalveren. Tevens is het belangrijk dat koeien met een tweelingdracht een goede mineralenvoorziening hebben middels bolussen of mineralen in het rantsoen. Door 3-4 weken voor de verwachte kalf datum een Kexxtone® bolus op te schieten verklein je bovendien de kans op metabole stoornissen. Rond het afkalven kan de koe tevens ondersteund worden met calciumbolussen om de kans op kalfziekte te verkleinen.

Tijdens het drachtig scannen van de koeien kunnen wij een tweelingdracht diagnosticeren. Hiervoor scannen we beide eierstokken en kijken hoeveel gele lichamen er aanwezig zijn. 95% van de tweelingdrachten bij koeien komen voort uit een twee-eigen tweeling.

Dit betekent dat er dus twee follikels ovuleren en er 2 eicellen vrijkomen. Indien er twee gele lichamen aanwezig zijn is er 60% kans dat er een tweelingdracht is. Zien wij dat er twee gele lichamen zijn dan moeten we de baarmoeder dus grondig onderzoeken om te kijken of er 1 of 2 embryo's aanwezig zijn. Het scannen op tweelingen kan dus iets meer tijd in beslag nemen. Wil u graag weten of u koe een tweelingdracht heeft en bent u bereid om op deze koe een ander protocol toe te passen, overleg dit dan met uw bedrijfsdierenarts.